

ORSZÁGOS BETÉTBIZTOSÍTÁSI ALAP
Budapest, II. Csalogány u. 9-11.

B E S Z Á M O L Ó

az Országos Betétbiztosítási Alap 1994. évi gazdálkodásáról

Budapest, 1995. április 10.

Mérleg ESZKÖZÖK (aktívák)

Adatok e Ft

ESZKÖZÖK	1993.XII.31.	1994.XII.31.
A. Befektetett eszközök	29.686	43.293
I. Immateriális javak	5.207	11.689
1. Vagyoni értékű jogok	0	0
2. Szellemi termékek	5.207	11.689
3. Alapítás, átszervezés aktivált értéke	0	0
II. Tárgyi eszközök	24.222	25.158
1. Ingatlanok	0	0
2. Berendezések, felsz., járművek	24.222	21.627
3. Beruházások	0	0
4. Beruházásokra adott előlegek	0	0
5. Tárgyi eszközök érték helyesbítése	0	3.531
III. Befektetett pénzügyi eszközök	257	6.446
B. Forgóeszközök	780.108	1.989.309
I. Készletek	0	97
1. Anyagok	0	0
2. Áruk	0	97
3. Alvállalkozói teljesítmények	0	0
4. Készletekre adott előlegek	0	0
II. Követelések	201.095	265.573
1. Tagintézetekkel szembeni köv.	191.988	255.300
a) díjkövetelések	-4	160
b) Alapra átszállt követelések	191.992	255.140
c) visszerhes köt. váll. utáni díjak	0	0
2. Pénzügyintézetekkel szembeni egy. köv.	0	3.282
3. Betétesekkel szembeni követelések	0	0
4. Állammal szembeni követelések	5.135	4.644
5. Egyéb követelések	3.972	2.347
III. Értékpapírok	498.062	1.722.524
1. Állampapírok	466.000	1.722.524
2. Egyéb értékpapírok	32.062	0
IV. Pénzeszközök	80.951	1.115
1. Pénztár, csekkek	12	65
2. Bankbetétek	80.939	1.050
C. Aktív időbeli elhatárolások	2.624	118.509
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	812.418	2.151.111

Budapest, 1995. április 10.

Terták Elemér
ügyvezető igazgató

Mérleg FORRÁSOK (passzívák)

Adatok e Ft

FORRÁSOK	1993.XII.31.	1994.XII.31.
D. Saját tőke	624.991	1.705.902
I. Alaptőke	662.693	669.012
II. Tartalék	-540	-37.613
III. Értékelési tartalék	0	3.531
IV. Mérleg szerinti eredmény	-37.162	1.070.972
E. Céltartalék	172.792	412.732
F. Kötelezettségek	7.679	5.606
I. Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0
II. Rövid lejáratú kötelezettségek	7.679	0
1. Tagintézetekkel szembeni köt..	0	0
2. Rövid lejáratú hitelek	0	0
3. Betétesekkel szembeni köt.	0	0
4. Állammal szembeni köt.	3.432	0
5. Egyéb rövid lejáratú köt.	4.247	5.606
G. Passzív időbeli elhatárolások	6.956	26.871
FORRÁSOK ÖSSZESEN	812.418	2.151.111

Budapest, 1995. április 10.

Terták Elemér
ügyvezető igazgató

EREDMÉNYKIMUTATÁS (összköltség eljárással)

Adatok e Ft

	Megnevezés	1993.	1994.
01.	Tagintézetekkel szemben elszámolt díjbevételek	194.791	1.023.928
02.	Betétesek megbízásából behajtott követelések utáni díjbevételek	0	0
03.	Állami garanciával biztosított betétek kifizetése utáni jutalékbevételek	5.135	0
I.	Betétbiztosításból eredő bevételek (01.+02.+03.)	199.926	1.023.928
II.	Egyéb bevételek	3.019	2.130
III.	Nem betétbiztosításból eredő bevételek	0	1.663
IV.	Pénzügyi műveletek bevételei	57.110	431.915
	Céltartalék felhasználás	0	172.792
V.	Rendkívüli bevételek	0	0
05.	Befagyott betétek kifizetésével kapcsolatos ráfordítások	11.772	7.861
06.	Betétesek megbízásából behajtott követelésekkel kapcsolatos ráfordítások	0	0
07.	Állami garanciával biztosított betétek kifizetésével kapcsolatban felmerült ráfordítások	4.946	208
VI.	Betétbiztosításból eredő ráfordítások (05.+06.+07.)	16.718	8.069
VII.	Egyéb ráfordítások	21.659	12.745
	Céltartalék képzés	172.792	412.732
VIII.	Nem betétbiztosításból eredő ráfordítások	0	0
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	16	6
X.	Rendkívüli ráfordítások	5	0
08.	Anyagjellegű ráfordítások	2.344	4.999
09.	Személyi jellegű ráfordítások	30.722	59.689
10.	Értékcsökkenési leírás	2.537	10.067
11.	Egyéb költségek	50.424	53.149
XI.	Működési költségek (08.+09.+10.+11.)	86.027	127.904
A.	Mérleg szerinti eredmény (I.+II.+III.+IV.+ Céltartalék felhasználás +V.-VI.-VII.- Céltartalék képzés -VIII.-IX.-X.-XI.)	-37.162	1.070.972

Budapest, 1995. április 10.

Terták Elemér
ügyvezető igazgató

Tartalomjegyzék

A. Általános rész

1. Az OBA és a gazdasági környezet bemutatása
 - 1.1 Az Alap létrehozatala, jogi formája, adózási helyzete
 - 1.2 Az OBA tagintézetek
 - 1.3 Az Alap tevékenységi köre
 - 1.4 Az Alap forrásai
 - 1.5 Az Alap irányító és ellenőrző testülete
2. Az Alap számviteli politikájának fő vonásai
 - 2.1 Könyvvizetés és a beszámolás formája
 - 2.2 A beszámolóban alkalmazott értékelési eljárások ismertetése
 - 2.3 Az értékcsökkenés elszámolási módszerének ismertetése

B. A mérleg és az eredménykimutatás tételeihez kapcsolódó részletezések, kiegészítések, elemzések

3. Az eszközállomány összetétele
 - 3.1 Befektetett eszközök
 - 3.1.1 Immateriális javak
 - 3.1.2 Tárgyi eszközök
 - 3.1.3 Tárgyi eszközök értékhelyesbítése
 - 3.1.4 Befektetett pénzügyi eszközök
 - 3.2 Forgóeszközök
 - 3.2.1 Követelések
 - 3.2.2 Értékpapírok
 - 3.2.3 Pénzeszközök
 - 3.3 Aktív időbeli elhatárolások
4. Források megoszlása
 - 4.1 Kötelezettségek alakulása
 - 4.2 Céltartalékképzés
 - 4.3 Passzív időbeli elhatárolások

5. Az eredménykimutatás egyes tételeihez kapcsolódó kiegészítések
 - 5.1 Bevételek alakulása
 - 5.2 A költségek költségnemenkénti alakulásának bemutatása
 - 5.3 Ráfordítások, a Heves és Vidéke Takarékszövetkezetnél befagyott betétek OBA biztosítás hatálya alá eső kifizetésének járulékos költségei
6. A vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmi helyzet alakulása
7. Az értékpapír portfólió bemutatása
8. Az eredmény alakulásának összegző értékelése

C. Kiegészítő információk

9. Tájékoztató adatok
 - 9.1 Peres ügyek
 - 9.2 Munkaügyi adatok
 - 9.3 Tisztségviselők juttatásai
 - 9.4 A díjfizetési rendszer új alapokra helyezése
 - 9.5 A Heves és Vidéke Takarékszövetkezet "Fa" alap- és célrészjegy-tulajdonosainak kártalanítása a Pénzügyminisztériummal kötött szerződés alapján
 - 9.6 A Heves és Vidéke Takarékszövetkezet "Fa." Hitelezői Választmányának tevékenysége
10. Az Innofinance Merchant Bank Rt. felszámolása

A. Általános rész

Az Alap bemutatása

A gazdasági szervezet neve:	Országos Betétbiztosítási Alap, röviden: OBA
Székhelye:	1027 Budapest, Csalogány u. 9-11.
Alapítás módja:	1993. évi XXIV. törvény
Létrejöttének időpontja:	1993. március 31.
Gazdálkodási forma:	916 Egyéb nem nyereségérdekeltségű szerv
Az Alap tevékenységi köre:	6719 A pénzügyi tevékenység máshova nem sorolt kiegészítő szolgáltatásai
Adószám:	10830516-2-01
Statisztikai számjel:	10830516-6719-916-01
TB törzsszám:	71882-6
Igazgatótanács tagjai:	Magyar Nemzeti Bank elnöke, Pénzügyminisztérium közigazgatási államtitkára, Állami Bankfelügyelet elnöke, Magyar Bankszövetség főtitkára, Országos Takarékszövetkezeti Szövetség elnöke, OBA ügyvezető igazgatója, valamint állandó helyetteseik.

1. Az OBA és a gazdasági környezet bemutatása

1994 kedvező fejleménye a gazdasági növekedés, ám ez a belső és külső pénzügyi pozíciót jellemző nemzetgazdasági mérlegeknek még a súlyos 1993. évit is felülmúló romlása mellett következett be.

A gazdaság megélénkülését jellemzi a GDP - előzetes adatok alapján - 2 % körüli, ezen belül az ipari termelés mintegy 9 %-os növekedése. Dinamikusan nőtt az export, az export-bevételt azonban így is mintegy egyharmadával meghaladta az import-kiadás, ami döntő tényezője a fizetési mérleg hiányának. A fizetési mérleg hiányának finanszírozásában a vállalkozói szektor külföldi hitelfelvétele a bankszektor hitelfelvételét, illetve a működő tőke-beáramlást megközelítő nagyságrendet ért el.

A korábbi évekhez képest mérséklődött valamelyest a fogyasztói árindex (18,5-19%) és szűkebbé vált - bár még mindig igen széles - a termelői és fogyasztói árindex közötti rés. A jegybank az infláció féken tartásának és az export versenyképessége javításának együttes mérlegelésével több kisebb és egy jelentősebb (8%-os) lépésben értékelte le a forintot a valutakosárral szemben.

A lakossági nettó megtakarítások figyelemre méltó - reálértéken 8% körüli - mértékben nőttek. A megtakarítás-növekmény nagyobb része értékpapír és devizabetét formájú és csak kisebb része valósult meg takarékbetétekben. A devizabetétek növekedésében fontos tényező volt a forintleértékelés. A forint megtakarításokat ösztönözték az 1994. elején megjelent magas hozamú állampapírok.

A pénzügyi egyensúly hiánya tükröződött a kamatláb-színvonalnak a - különösen az év második felében felgyorsuló - növekedésében. 1994. és 1995. eleje között a jegybanki kamatlábszínvonal 6 százalékponttal (22%-ról 28%-ra), a diszkont kincstárjegyek átlagos éves hozama pedig - a lejáratától függően - 5-7 százalékponttal, 30% fölé szintre nőtt. Hasonló arányban nőttek a betéti kamatok is. A magas kamatszínvonal súlyosbítja a költségvetés egyensúlyhiányát és teherterhel a gazdaságra. Hatása betétbiztosítási szempontból is kedvezőtlen, hiszen a kielezített kamatversenyben egy "súlycsoportban" indulnak szilárd és sebezhető tőke- és jövedelmezőségi háttérű pénzintézetek. A magas kamatszínvonalból eredő veszélyforrás az is, hogy romlik a hiteladósok fizetőképessége és szűkülnek a pénzintézetek üzleti lehetőségei, következésképpen a bankszektor egy jelentős részében megnőhet a megismételt állami indíttatású újratőkésítés kényszere.

A bankrendszer stabilizációs programjában (a bankkonszolidációban) résztvevő bankok közül a nagybankok tőkemegfelelési mutatóját - többféle eszköz alkalmazását követően végül alárendelt kölcsöntőke nyújtásával - 8% fölé emelte a kormányzat. Nem megnyugtató azonban az, hogy a bankrendszer működésének környezeti feltételei egyelőre nem segítik elő az ily módon rendezett 1994. év végi állapot önerőből történő tartósulását. A nem kellően feltőkésített kis és közepes méretű bankok konszolidációja félbemaradt, illetve az 1995. első felére előirányzott privatizáció keretében történik meg a kormányzati elképzelés szerint. A takarékszövetkezetek feltőkésítése - más stabilizációs intézkedésekkel együtt - az OTIVA keretében valósult meg és a takarékszövetkezetek mintegy harmadát érintette.

1.1 Az Alap létrehozatala, jogi formája, adózási helyzete

Az Országos Betétbiztosítási Alap az 1993. évi XXIV. törvénynek (továbbiakban: OBA törvény) a Magyar Közlöny 1993. évi 36. számában történt kihirdetésével jött létre 1993. március 31.-én. A törvényben foglalt betétbiztosítási tevékenységét pedig 1993. július 1-vel kezdte meg.

Az OBA törvény 9. § (3) bekezdése szerint az Országos Betétbiztosítási Alap saját vagyona, bevételei és jövedelme után sem adó, sem illeték fizetésére nem kötelezhető. A 7. §-ban foglalt feladatai alapján alaptevékenysége a 7411 TEÁOR számú gazdasági, társadalmi tevékenységet segítő szolgáltatási, jogi dokumentálási tevékenységnek minősül, ezért az általános forgalmi adó törvény szerint az általános szabályok alapján kell az adót elszámolnia. A személyi jövedelemadó törvény alkalmazása tekintetében mind a bérek, mind pedig a betétbiztosítás keretében kifizetésre kerülő kamatok tekintetében az Országos Betétbiztosítási Alap kifizetőhelynek minősül.

1.2 Az Országos Betétbiztosítási Alap tagintézetei

Az Országos Betétbiztosítási Alap létrehozásáról és működésének részletes szabályairól szóló 1993. évi XXIV. törvény előírásai szerint az Alapnak kötelező jelleggel tagja minden olyan Magyarországon működő pénzügyintézet, amely betétgyűjtéssel foglalkozik. Ez alól csak az 1994. során létrejött hitelszövetkezetek jelentenek kivételt.

1994. december 31.-én 42 bank és 255 takarékszövetkezet tartozott az Alap tagintézetei közé. 1994-ben két újonnan alakult bank csatlakozott az Alaphoz, két banknak pedig felszámolás, illetőleg a betétgyűjtés megszüntetése miatt szűnt meg a tagsága. A tárgyévben egy összeolvadás történt, amely két takarékszövetkezetet érintett.

A bankok és a takarékszövetkezetek között mind a tőkeerőt, mind a portfólió-összetételt tekintve nagyok a különbségek. Az 1993. év végi állapotot tükröző díjbevallások alapján a bankok kezelik a betétállomány 93,5 %-át (ideértve a kisebb részben biztosított értékpapír-állományt is), de például a lakossági megtakarítás klasszikus típusát jelentő takarékbetétek 19 százalékát a takarékszövetkezeteknél helyezték el. A takarékszövetkezeti betétállományon belül az Alap (OBA) által biztosított betétek részaránya csak mintegy fele, ezzel szemben az állam által garantált betétek részaránya több mint kétszerese a banki arányoknak. (Részletesebb adatokat a betétek pénzügyintézet-típus, illetve a védettség típusa szerinti megoszlásáról a 8. oldalon található 1. sz. és 2. sz. táblázat tartalmaz.)